

Nekoliko črtic iz mojih mladih let.

(Spisal Matija Torkar.)

Več prijateljev in tovarišev me je nagovarjalo, naj jim podam o sebi kak obširnejši življenjepis, kakor ga je podal blagega mi spomina moj šestnajstletni sošolec, rajni gospod prof. Josip Marn v svojem „Jezičniku“ XXX. l. 1892., na str. 20 in 21. Pravijo, da za menoj ne bo nihče več vedel in opisoval zanimivih podrobnostij iz dōbe našega probujanja. A vsakdo vé, kako sitno delo mi s tem nakladajo moji dragi znanci, ker je težko zaradi prirojenega samoljubja držati se povsodi popolne nepristranosti. Zato naj mi nihče ne zameri¹⁾, da namestu obširnega življenjepisa podam le nekoliko črtic iz mladostne dōbe, zlasti še, ker mi moje poznejše bivanje v Gorotanu in tedanje delovanje na političnem polju ne more dati prostega duška; tudi ni politika predmet lepoznan-skemu listu.

Rodil sem se, kakor gosp. Marn prav piše, dné 27. svečana l. 1832., a ne v Zasipih (Zaspah), kakor on pravi, ampak pōd Zasipi v vasi „Mužje“, ki štejejo najst hišnih števil in so združene s hišnimi številkami zasipskimi. Krstil me je v Gradu tedanji župnik gosp. Ivan Pristov, ki je bil ob jednem zasipski administrator pred dohodom domačega župnika plem. g. Josipa Hillmayerja. Tu najprej omenjam, da ne pišem imena svoje rojstvene župnije, kakor se doslej povsodi bere in je še celō rajni Metelko

¹⁾ Da ne bi kdo napačno umeval in sodil čislane-ga gospoda pisatelja, treba opomniti, da ga je največ urednik tega lista prosil, naj opiše svoje življenje. Zvedenec vé, da taki življenjepisi najlepše pojasnjujejo ono dōbo, v kateri so živeli opisani možje. Gospod pisatelj je imel obilo prilike, da je natančno opazoval svojo dōbo, in ima dovolj kritičnega duha, da o posameznostih sodi po pravici. Upajmo, da dodā temu spisu še drugi del.

Uredništvo.

pisal, „Zasp“ ali celō „Zaspo“, ampak „Zasip“. „Zaspo“ nihče ne govori v blejskem okraju; ob robu savskega obrežja proti globokemu jarku brezniške strani pa je res dovolj zasipov in posipov. Gotovo je, da ime vasi „Zasip“ izvira od zasipanja. Da se spodnji del vasi imenuje „Mužje“, opravičeno je zato, ker že v malem deževju res dokaj vode rado cezī iz obrežja, in se takoj pod „Mužjami“ nahajajo najbistrejši, najhladnejši studenci, izvirajoči iz podnožja Holmskega gorovja. Ti napajajo ljudi in blago, on-

dotne rovtē, loke in seno-
žeti, viseče proti Savi. Še sedaj se mi v kraški zaduhli vročini čēsto toži po hladnih, bistrh in srebrnočistih izvirkh, ko moram piti kapnico. Nad vse krasen je razgled nad Zasipi vrh tako imenovanega Holma pri kapelici svete Katarine na poti proti slapu na Radolni po vsi blejski in brezniški okolici doli do Kranja in svetega Jošta; in prav ta prekrasni razgled, mislim, je imel Prešern pred očmi, ko sta mu iztekli izpod peresa zlati vrstici:

Dežela Kranjska nima
lepš'ga kraja,
Ko je z okol'co ta —
podoča raja.

Iz otročjih let omenjam le nekaterih izrednih, bolj smešnih dogod-

bic, kakoršnih ni doživel vsakdo. Tako n. pr. me je moral zibati od mene osem let starejši brat Anton. A ker ga je mikalo na vās med druge paglavčke, domisli si, da naveže zibel na dolg motvoz in me tako ziblje tudi iz daljave. Čēsto pa se je prigodilo, da je preobrnil zibel in mene. Ko je prišla mati s polja domov, našla me je poveznjenega in na vse grlo kričēčega; po Antonu je pa pela leskovka, dasi ga ni hotela poboljšati. Zame je imelo to ljubeznivo zibanje — tako so rekali — to dobro stran, da so se

Matija Torkar. (Fotogr. dr. Fr. L.)